

Vergaderjaar 2009–2010

22 660**Conferentie van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement****S/ Nr. 42 HERDRUK¹****VERSLAG**

Vastgesteld 28 juni 2010

Op 30 mei t/m 1 juni 2010 vond in Madrid de 43e plenaire bijeenkomst plaats van de Conferentie van commissies Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van een delegatie uit het Europees Parlement, hierna aangeduid als COSAC. Naast de genoemde delegaties namen ook delegaties uit de nationale parlementen van de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie deel als waarnemer. De vergadering werd voorgezeten door de heer Miguel Arias Cañete, voorzitter van de gezamenlijke commissie voor EU-zaken van de beide Huizen van het Spaanse parlement. De Nederlandse delegatie naar deze conferentie bestond uit de leden Broekers-Knol, Van Bijsterveld en Peters van de Eerste Kamer en het lid Waalkens van de Tweede Kamer.

De delegatieleiders brengen als volgt verslag uit.

1. Inleidende toespraken

Na de opening door de heer Arias Cañete werd de vergadering verwelkomd door de heer José Bono Martínez, Voorzitter van het Spaanse Congres van Afgevaardigden. Hierna volgde een toespraak van de heer José Luis Rodríguez Zapatero, premier van Spanje, waarin hij inging op het verloop van het Spaanse EU-Voorzitterschap en de economische en politieke situatie in Spanje. De premier gaf aan dat hij streeft naar versterking van de economische beleidscoördinatie in de EU. De huidige crisis geeft naar zijn mening aan dat er geen nationale uitwegen zijn, maar wel nationale bijdragen aan een Europese oplossing. Hij riep de nationale parlementen op om hun betrokkenheid bij het Europese eenwordingsproces te versterken.

Vervolgens schetste de Spaanse staatssecretaris voor Europese zaken, de heer Diego López Garrido, de stand van zaken met betrekking tot de prioriteiten van het Spaanse Voorzitterschap. In de daarop volgende discussie riepen diverse afgevaardigden ertoe op om nieuwe economische coördinatiemiddelen in te stellen, het toezicht op de statistische bureaus van de lidstaten te verbeteren en automatische mechanismen in

¹ I.v.m. het afdrukken van het Eerste Kamerstuknummer. Het eerder als kamerstuk 22 660, nr. 42 gepubliceerde kamerstuk komt hierbij te vervallen.

te voeren voor sancties aan lidstaten die zich niet houden aan de begrotingsafspraken.

2. De toekomstige rol van COSAC na het in werking treden van het Verdrag van Lissabon

De discussie over de rol van COSAC werd ingeleid door de heer Jean Bizet, voorzitter van de commissie voor Europese zaken van de Franse Senaat, en door de heer Juan Moscoso del Prado Hernandez, lid van de commissie voor Europese zaken van het Spaanse parlement. Naar de mening van de heer Bizet heeft COSAC drie rollen, te weten a) de politieke dialoog, b) bijdragen op specifieke Europese voorstellen en c) uitwisseling van goede praktijken. Het coördineren van subsidiariteitstoetsen is naar zijn mening niet langer een bevoegdheid van COSAC omdat deze zou zijn overgegaan op de parlementen van de lidstaten. De heer Moscoso deelde deze mening. Hij vond dat COSAC zich moest richten op politieke debatten over de hoofdlijnen van het EU-beleid, onder meer aan de hand van het Jaarlijks Strategierapport van de Europese Commissie. Verder was hij van mening dat de parlementaire controle op het Gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid (GBVB) en het Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB) tot de taken van COSAC behoort. In tegenstelling tot de heer Bizet pleitte hij niet voor debatten over specifieke EU-voorstellen. In de discussie bleek dat de grote meerderheid van de afgevaardigden voorstander was van een meer politieke invulling van de taak van COSAC, waarbij de discussie zich zou moeten toespitsen op de grote lijnen van het EU-beleid. Over de coördinatie van subsidiariteitstoetsen liepen de meningen sterk uiteen.

Van Nederlandse zijde werd door mevrouw Van Bijsterveld betoogd dat de debatten in COSAC ten dienste moeten staan van de debatten over EU-beleid in de nationale parlementen zelf. Het zelfstandig innemen van politieke standpunten in debatten met Europese gezagsdragers zou het politieke mandaat van COSAC te buiten gaan. De heer Waalkens sprak in dezelfde zin en benadrukte dat COSAC zich niet diende te ontwikkelen in de richting van een «senaat». Namens de Tweede Kamer benadrukte hij verder dat het coördineren van subsidiariteitstoetsing door de nationale parlementen onderdeel van de taak van COSAC dient te blijven.

3. Conclusies van de Conferentie van Voorzitters van nationale parlementen

De Voorzitter van de Zweedse Riksdag, de heer Per Westerberg, deed verslag van de conferentie van Voorzitters van nationale parlementen, die op 13 t/m 15 mei 2010 plaatsvond te Stockholm. Het verslag hiervan is gedrukt onder nummer 30180. De heer Westerberg refereerde onder meer aan de toezegging van Europees Commissaris Maroš Šefčovič om desgewenst het jaarlijkse werkprogramma toe te lichten in de nationale parlementen, een toezegging gedaan op verzoek van de Voorzitter van de Tweede Kamer. Verder bepleitte hij de controle op het GBVB en het EVDB te laten lopen via bestaande structuren, waarbij hij verwees naar de Vergadering van voorzitters van commissies Buitenlandse zaken (COFACC).

4. De politieke prioriteiten van de nieuwe Europese Commissie

De discussie werd ingeleid door Europees Commissaris Maroš Šefčovič voor inter-institutionele zaken, die een overzicht gaf van de prioriteiten van de Europese Commissie. Hij noemde onder meer het garanderen van een duurzame markteconomie, uitvoering van het Stockholmprogramma op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, het aanzwengelen van

een publiek debat over de houdbaarheid van de pensioenen, de inrichting van de Europese dienst voor extern optreden (EDEO), het reguleren van de financiële markten en het verbeteren van de economische coördinatie. In de daaropvolgende discussie werd vooral ingegaan op de economische coördinatie, waarbij diverse afgevaardigden zich uitspraken voor een versterking van de instrumenten voor naleving van de EU2020-doelstellingen.

5. Het nieuwe model voor relaties tussen de nationale parlementen en het Europees Parlement na het in werking treden van het Verdrag van Lissabon

Inleidingen bij dit thema werden gegeven door de heer José María Gil-Robles Y Gil-Delgado, voormalig Voorzitter van het Europees Parlement, de heer Vitalino Canas, Voorzitter van de commissie Europese Zaken van het Portugese Parlement, de heer Elmar Brok, Lid van het Europees Parlement en mevrouw Broekers-Knol, Lid van de Eerste Kamer. Alle sprekers benadrukten dat het dichter bij de burger brengen van Europese besluitvorming van het grootste belang is. Zij verschilden echter in hun analyse van de daarvoor gewenste benadering. Zo werd vanuit het Europees Parlement voorgesteld om minimaal twee keer per jaar gezamenlijke vergaderingen te organiseren tussen de vakcommissies van het EP en de nationale parlementen. Mevrouw Broekers-Knol, daarentegen, pleitte voor intensiever gebruik van bestaande overlegstructuren en van de mogelijkheden die het internet biedt in plaats van de instelling van nieuwe vergaderingen. Tevens memoreerde zij aan de verschillen in bevoegdheden tussen nationale parlementen en het Europees Parlement: het GBVB en GVDB zijn ook onder het Verdrag van Lissabon intergouvernementele beleidsterreinen, waardoor de parlementaire controle bij de nationale parlementen berust. In reactie op voorstellen van de Franse Senaat en het Spaanse voorzitterschap merkte zij op dat COSAC echter niet het geijkte forum is om het GBVB en GVDB inhoudelijk te bespreken; COFACC en CODAC zijn hiervoor de geëigende fora. Ten aanzien van de parlementaire betrokkenheid bij de naleving van het subsidiariteitsprincipe betoogde mevrouw Broekers-Knol dat nationale parlementen en het EP in een vroeg stadium respectievelijk hun regeringen en de Europese Commissie kunnen beïnvloeden om te voorkomen dat voorstellen voor Europese regelgeving in strijd komen met dit principe. Mocht deze beïnvloeding onsuccesvol blijken, dan is de subsidiariteitstoets een laatste remedie. Zij pleitte er voor om binnen COSAC voldoende (inhoudelijke) aandacht te houden voor gezamenlijk optreden door nationale parlementen met betrekking tot subsidiariteitstoetsen. Mevrouw Broekers-Knol stelde een model voor waarbij COSAC inhoudelijke discussies kan voeren over groen- en witboeken en zich bezig kan houden met de evaluatie van reeds aangenomen Europese voorstellen. Ook zou COSAC volgens mevrouw Broekers-Knol het toezicht op Europol en Eurojust ter hand moeten nemen, daar het Verdrag van Lissabon aan de nationale parlementen en het EP de taak toekent om de activiteiten van Europol te toetsen en de activiteiten van Eurojust te evalueren.

De heer Waalkens ondersteunde het betoog van mevrouw Broekers-Knol. Voorts bracht hij naar voren dat interparlementaire samenwerking niet mag leiden tot vervaging van de taakverdeling tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen. Hij vroeg ook aandacht voor de financiële verantwoording door de lidstaten van de besteding van EU-gelden. Een systematiek van lidstaatverklaringen en versterkte controle hierop door nationale parlementen zou het Europees Parlement helpen bij het uitoefenen van zijn budgetrecht. Mevrouw Broekers-Knol en de heer Brok, die sprak namens het Europees Parlement, ondersteunden

dit betoog. Het afscheid van de heer Waalkens werd gemarkeerd door vele collega's die hun waardering uitspraken voor zijn inzet in de COSAC de afgelopen drie jaar.

6. Bespreking conceptbijdrage en conceptconclusies van COSAC

De conceptbijdrage en conceptconclusies van COSAC werden eerst besproken in een aparte zitting van voorzitters van commissies voor Europese zaken van de nationale parlementen. Later werden ze door de plenaire vergadering goedgekeurd. Door de Nederlandse delegatie werden enkele amendementen ingediend om te verhinderen dat de door COSAC gecoördineerde subsidiariteitstoetsen als prioriteit zouden worden geschrappt, en om de focus op politieke debatten over EU-brede onderwerpen af te zwakken. Deze amendementen konden echter niet op voldoende steun rekenen. Een Nederlands amendement in de conceptbijdrage, dat de nationale parlementen oproep om meer betrokkenheid te tonen bij de EU2020-strategie, werd wel aanvaard, evenals een amendement in de conceptconclusies, dat COSAC zich moet buigen over de inzet van nieuwe technologieën, zoals videoconferenties en IPEX, in plaats van meer en nieuwe bijeenkomsten teneinde artikel 10 van Protocol nr. 1 (beter) vorm te geven.

Op verzoek van de delegaties van Cyprus, Denemarken, Griekenland, Ierland en Zweden werd in de bijdrage een verklaring opgenomen naar aanleiding van de Israëlische militaire operatie in de wateren bij Gaza. In de tekst hiervan werd aansluiting gezocht bij de verklaringen van de Verenigde Naties, de Voorzitter van de Europese Raad en de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken.

7. Sluiting

Aan het einde van de vergadering sprak de heer Herman de Croo, voorzitter van het Federaal Adviescomité voor Europese Aangelegenheden van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, kort over de voornemens van het Belgische Voorzitterschap met betrekking tot de COSAC. Hij liet weten dat de discussie over de parlementaire controle op het GBVB en het GVDB, naar aanleiding van de zitting van de WEU-assemblee van 14–17 juni 2010 aan de orde zal komen. Hierna sloot de voorzitter de vergadering.

De delegatieleiders,
Broekers-Knol
Waalkens